

23.02.2022

Tuusulan kunta
Karjalainen Vilma
PL 60
04301 Tuusula

Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausunto Vanutehtaan alueen osallistumis- ja arviontisuunnitelmasta

HEL 2022-000724 T 10 03 01

Tuusulan kunta on pyytänyt Keski-Uudenmaan alueelliselta vastuumuseolta lausuntoa Jokelan Vanutehtaan alueen osallistumis- ja arviontisuunnitelmasta. Museo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristöjen vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Asemakaavan muutos koskee Nukarintien ja Opintien risteysaluetta, erityisesti sen kaakkoispuolia, joilla sijaitsevat vanha vanutehdas sekä toteutumattomat kunnan omistamat AK korttelit. Lisäksi suunnittelualueeseen on rajattu mukaan Opintien länsipuolelta Jokelan paloasema, sekä Ventoniemen vanha varikko ympäristöineen, ja Opintien vartta pidemmälle etelään.

Kaavatyön tavoitteena on kehittää Jokelan keskustan palveluihin tukeutuvia alueita asumiskäyttöön. Alueen asemakaavat ovat vanhentuneet eivätkä enää vastaa tarpeita tai maankäyttötavoitteita. Kaavatyön edessä selvitetään mahdollisuuksia edistää Nukarintien varren kortteleiden suunnittelua yhteistyökumppanin kanssa ja sijoittaa alueelle tehokkaampaa yhtiömuotoista rakentamista.

Nukarintien varrella sijaitsevalla vanhalla Vanutehtaalla on tunnistettuja kulttuuriarvoja, jotka ovat kuitenkin tuhoutuneet tulipalossa keväällä 2020. Vanutehtaalle on haettu purkulupaa, minkä yhteydessä on laadittu selvitys mahdollisuuksista säästää osa tai osia rakennuksesta. Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo on lausunnossaan todennut, että ei velvoita säästämään rakennusta tai sen osia.

Alueelle on laadittu 3 maankäyttöluonnosta. Vaihtoehdossa A alue rakentuu itsenäisenä alueena, ja katuyhteys kulkee alueen halki Opintieltä Nukarintielle. Vaihtoehdossa B katulinjaus kulkee Opintieltä lähem-

23.02.2022

mäs tiilitehtaan aluetta, mutta erillinen viheryhteys lampien ja viheralueen välillä säilyy. Vaihtoehdossa C katulinjaus kulkee viheryhteyden kohdalla. Vaihtoehdot B ja C sitovat kaava-alueen tiiviimmin osaksi tiilitehtaan ja laatikkotehtaan sekä nk. kartanon maiden muodostamaa kokonaisuutta, kun taas vaihtoehto A on oma itsenäinen asuinalueensa.

Kaikissa vaihtoehdoissa on esitetty säästettäväksi runsaasti metsää ja sen läpi kulkeva kevyen liikenteen yhteys. Kevyen liikenteen yhteys pyrkii ohjaamaan liikennettä tiilitehtaan vieritse kohti asemaa. Alustavaan suunnittelualueeseen on otettu mukaan muutamia kortteleita Opintien länsipuolelta.

Näissä Opintien länsipuolen kortteleissa sijaitsee Tuusulan kulttuuri- maisema- ja rakennuskantaselvityksessä huomioituja kohteita. Jokelan tehdasalueen nuorempaa kerrostumaa edustaa Jokelan vuonna 1957 rakennettu paloasema, joka on säilyttänyt arkkitehtonisen integriteettinsä hyvin. Paloaseman parina on Nukarintien alussa Ventoniemen linja- autohallit ja liikerakennus vuodelta 1952 sekä noppamainen telttakaton asuinrakennus vuodelta 1935. Ventoniemi liittyy läheisesti Jokelan palokunnan alkuvaiheisiin, sillä Ventoniemen kuorma-autoilla kuljettiin palokalusto palopaikoille ennen kuin palokunta sai hankittua oman autonsa 1950-luvun alussa. Arkkitehtonisesti Ventoniemen liikerakennus ja asuinrakennus edustavat 1950-luvun liikerakentamista, joka alkaa käydä harvinaiseksi keskisellä Uudellamaalla.

Kaikki kolme kohdetta on selvityksessä arvioitu luokkaan 2. Luokan 2 suojelusuositus on; ”Rakennuksia saa purkaa vain erityisen pakottavasta syystä, joka täytyy perustella alan asiantuntijoita apuna käyttäen. Mahdollisia muutoksia saa tehdä rakennuksen ominaispiirteitä kunnioittaen ja muutoksissa tulee ottaa huomioon rakennusten historiallinen ilme ja aiempi muutoshistoria”.

Kohteilla on merkitystä historiallisina taajamakuovallisina kerrostumina yleisesti Jokelan, mutta erityisesti Opintien itäpuolen muuttuvassa ympäristössä. Tämän johdosta selvityksen suositukset tulee ottaa huomioon Opintien länsipuolen kortteleita kehitettäessä.

Tuhoutuneesta tehdasrakennuksesta huolimatta kaava-alue on osin Jokelan teollisuusalueen RKY-rajauksen sisällä, ja tämä tulee ottaa huomioon eri maankäyttöluonnosvaihtoehtoja tarkasteltaessa. RKY-alueilla kyse on alueiden kehittämisestä niiden arvoja vahvistavalla ja niihin sopeutuvalla tavalla. Varsinkin täydennysrakentamisen sopeuttamista kulttuuriympäristön ominaisluonteeseen ja erityispiirteisiin tulee tarkastella huolelta.

23.02.2022

Mitä tulee esitettyihin maankäyttöluonnosvaihtoehtoihin kulttuuriympäristön näkökulmasta, niin vaihtoehdossa A, jossa alue rakentuu itsenäisenä alueena, täydennysrakentamisen kysymykset vaikuttavat vähemmän painokkaammilta kuin muissa vaihtoehdoissa.

Lisätiedot

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940
juha.h.vuorinen(a)hel.fi

Kulttuuriympäristötiimi, kulttuuriympäristöpäällikkö

Helsingin kaupunki
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

4 (4)

23.02.2022

Johanna Björkman
ts. kulttuuriympäristöpäällikkö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Postiosoite
PL 17401
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kulttuurijavapaa-aika@hel.fi

Käyntiosoite
Aleksanterinkatu 16
Helsinki 17

Puhelin
+358 9 310 1060
Faksi
+358 9 310 36664

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
fi0680001200062637
Alv.nro
fi02012566